

Sedanter Bireylerin Güreş Sporuna Karşı Tutumları: Analitik Araştırma

Attitudes of Sedentary Individuals Towards Wrestling: Analytical Research

¹ Canan BASTIK^a, ² Hayrettin GÜMÜŞDAĞ^b

^aBursa Uludağ Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, Bursa, Türkiye

^bYozgat Bozok Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, Hareket ve Antrenman Bilimleri ABD, Yozgat, Türkiye

ÖZET Amaç: Türk tarihinin bilinen ilk dönemlerinden beri Türkler birçok spor branşıyla ilgilenmişlerdir. Bu sporlar arasında en bilinenlerden biriside güreştir. Güreş, tarih boyunca Türklerin ata sporu olarak bilinmiştir. Günümüzde de bu durum böyledir. Türk geleneğinde düğün, cenaze, sünnet gibi törenlerde güreş yapıldığı bilinmektedir. Türk tarihi boyunca birçok devlet güreş turnuvaları düzenlemiş, birçok güreş tekkesi açmış hatta birçok Türk hükümdarı kendisi bizzat güreş yapmıştır. Bu çalışmada da Türk halkının ata sporu güreş konusunda duygu ve düşünceleri araştırılmıştır. **Gereç ve Yöntemler:** Çalışmada, Bardakçı ve Caz tarafından geliştirilen ve 10 maddeden oluşan Güreş Sporuna Yönelik Guttman Tutum Ölçeği ve araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Araştırma spordan uzak bireyler (sedanter) üzerine uygulanmıştır. Araştırmaya 62 kadın 81 erkek olmak üzere toplam 143 gönüllü birey katılım sağlamıştır. Katılımcılara çevrim içi anket sistemiyle ulaşım sağlanmıştır. Sonuçlar t-testi ve ANOVA testi ile değerlendirilmiştir. **Bulgular:** Katılımcıların cinsiyet durumlarındaki farklılığı karşılaştırmak için yapılan t-testi sonucunda ölçeğin ilk 8 maddesinde anlamlı bir farklılık görülürken son 2 maddesinde bulunan "güreş sporu çok önemlidir" ve "güreş sporunu gereksiz buluyorum" maddelerinde anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Araştırmaya katılan bireylerin mesleki durumları üzerine yapılan karşılaştırmada ise farklı meslekleri yapan bireylerin ölçek sorularına verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. **Sonuç:** Araştırmanın sonucunda ise literatür taraması yapılmış fakat halkın güreş hakkındaki tutumlarını incelemek amacıyla pek fazla çalışma yapılmadığı görülmüştür. İnsanların güreş sporuna karşı tutumları ile ilgili yapılan çalışmalar artırılmalıdır.

ABSTRACT Objective: Since the earliest known periods of Turkish history, Turks have been interested in many sports branches. Wrestling is one of the most well-known sports among these sports. Wrestling has been known as the ancestral sport of the Turks throughout history. This is also the case today. It is known that wrestling is performed in ceremonies such as weddings, funerals, circumcisions in the Turkish tradition. Throughout Turkish history, many states have organized wrestling tournaments, opened many wrestling tekkes, and even many Turkish rulers have personally wrestled. In this study, the feelings and thoughts of the Turkish people about wrestling, their ancestor sport, were investigated. **Material and Methods:** In the study, the Guttman Attitude Scale for the Sport of Wrestling, which was developed by Bardakçı and Caz and consists of 10 items, and the personal information form prepared by the researcher were used. The research was applied to individuals (sedentary) who are far from sports. A total of 143 volunteer individuals, including 62 women and 81 men, participated in the study. The participants were provided with online survey system. The results were evaluated with t test and ANOVA test. **Results:** As a result of the t-test conducted to compare the difference in the gender status of the participants, a significant difference was observed in the first 8 items of the scale, while the "wrestling sport found in the last 2 items is very important" and "I consider the sport of wrestling unnecessary." There was no significant difference in the items. In the comparison conducted on the professional status of the individuals participating in the study, no significant differences were found between the answers given by the individuals doing different professions to the scale questions. **Conclusion:** As a result of the research, a literature review was conducted, but it was found that there were not many studies conducted to examine the attitudes of the public about wrestling. Studies on people's attitudes towards the sport of wrestling should be increased.

Anahtar Kelimeler: Güreş; sedanter; fiziksek etkinlik; spor; tutum

Keywords: Wrestling; sedentary; physical activity; sport; attitude

Vücudumuz hareket etmek için tasarlanmıştır. Uzun süre hareketsiz kalmak, bir süre sonra kas kaybına ve osteoporozu neden olur. Aynı zamanda kan

dolaşımı da olumsuz etkilenir. Toplardamarlarda pıhtı oluşması kolaylaşır. Derin ven trombozu ve hatta ölümcül olabilecek pulmoner emboli gelişmesi

Correspondence: Hayrettin GÜMÜŞDAĞ

Yozgat Bozok Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, Hareket ve Antrenman Bilimleri ABD, Yozgat, Türkiye

E-mail: hgumusdag06@hotmail.com

Peer review under responsibility of Türkiye Klinikleri Journal of Sports Sciences.

Received: 06 Jul 2022

Received in revised form: 08 Oct 2022

Accepted: 11 Oct 2022

Available online: 25 Oct 2022

2146-8885 / Copyright © 2023 by Türkiye Klinikleri. This is an open access article under the CC BY-NC-ND license (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

riski artar. Birbirini tetikleyen tüm bu durumlar ayrıca inflamasyona zemin hazırlar ve ağrıya neden olur. Üzerinizde sürekli bir hâlsizlik varsa, vücudunuzda özellikle bel ve sırtınızda ağrı hissediyorsanız, mutsuzluk ya da anksiyetiniz artmışsa, yeteri kadar uyuyamıyorsanız, tüm bunların nedeni çok fazla hareketsiz kalmanız olabilir. Hareket etmek, su ve besin gibi vücudunuzun doğal bir ihtiyacıdır. Nasıl ki vücudunuz suya ihtiyaç duyduğunda susuyorsanız, besine ihtiyaç duyduğunda acıkıyorsanız, aslında hareket etmeniz için de vücudunuz size sinyal gönderir. Bu sinyaller, vücut ağrısı, uyuşukluk, isteksizlik hâli, ağırlık hissi şeklinde kendini gösterebilir.

İnsanı fiziksel bakımdan araştıran bilim insanları, bireyin vücudunun “hareket” için var olduğu kanısına varmışlardır. Çağımızda da toplumlara baktığımızda bazı kimseler hareketsizken, bazıları ise sürekli bir hareket içinde olduğunu gözlemliyoruz.¹

Hareketsiz yaşamın artmasıyla birlikte kimi devletler sporu bir devlet politikası hâline getirmiş ve hareketsiz yaşamı önlemeye çalışmıştır. Çünkü hareketsiz bireyler, ülke içinde sağlıklı toplumlar oluşturmaktadır.² Oysa hareketli yaşam ile sağlık arasında pozitif bir durum olduğu kabul edilmektedir. Hareketlilik arttıkça sağlıklı yaşam düzeyi artmaktadır. Hareketli yaşamın en önemli olgularından birisi de teknolojik bağımlılıktan uzak durmaktır.³ Hareketli yaşam artık çağımızda önemli bir boyuta gelmiştir spor adı altında birçok organizasyon düzenlenmiş ve ekonomik bir değer kazanmıştır.⁴

Hareketsiz Yaşamdan Güreş'e:

Güreş, Türk kültüründe ve Türk spor tarihinde sosyal ve kültürel olarak önemli işlevler üstlenmiş ve toplumumuzda çok önemli bir yere sahip olmuştur. Türk toplumlarında çok yaygın bir spor olarak bilinen güreş sporunun tarihi MÖ II. yüzyıla doğru uzanmaktadır.⁵ Ata sporunu öz yurdu sayılan ve zorlu doğa şartlarına sahip olan Karakun ve Tanrı Dağları tarihte olduğu gibi çağımızda da Türk toplumlarının yaşadığı topraklardır.⁶ Türk topluluklarının avcılık, okçuluk ve binicilik sporlarından sonra ilgilendikleri en yaygın spor güreş olarak bilinir. Ayrıca Türk topluluklarının evcilleştirdiği hayvanların sütünden, etinden ve derisinden faydalandığı da bilinen bir ger-

çektir. Geleneklerimizin birçok noktasında görüldüğü gibi sporda da Orta Asya toplumunun özellikleri görülmektedir. Tarihte Türk toplumlarının doğum, ölüm, düğün gibi törenlerde düzenledikleri yarışmalarda güreş sporunun izine rastlanmaktadır.⁷ Ayrıca Türk toplumları güreş yapmayı “ibadet” güreş yapılan alanı da “ibadet alanı” olarak bilmişlerdir.⁸ Güreş yapan bireylerin ise deriden yapılmış kispet giydiği bilgisine İskit/Saka Türklerinden kalmış bir kemik avadanlık üzerindeki resimden ulaşabilir.⁹ Ayrıca Manas Destanı'nda bulunan Bok-Murun hikâyesinde Koşay Han ile Yolay Han arasındaki güreş müsabakası şöyle anlatılmıştır; “*Pehlivanlar pehlivanı Koşay Han Manas'ın deri kispetini giyip ihtiyar haliyle Yolay Han'la güreşir. Tanrı artık Koşay'a kuvvet vermiştir. Onun damarlarında Tanrı'nın kuvveti dolaşmaya başlamıştır. Tuttuğu gibi Yolay'ı yere vurur ve yener*”.⁷ Yaşadığımız coğrafyada ve diğer Türk medeniyetlerinde güreş sporu ile uğraşanlara pehlivan ya da pehlevân diye hitap edilmektedir. Farsçadan Türkçeye çevrilen bu kavram “pehlevân” olarak yazılmakta ve iri yarı, güçlü birey anlamını ifade etmektedir. Türk hükümdarlarının bazısı bu unvanı kullanmıştır. Hükümdarların bu unvanı kullanmış olmasının sebebi ise halk arasında güreş sporunun yaygın bir şekilde yapıyor olmasıdır. Ayrıca sadece hükümdarlar değil Anadolu'da bulunan bazı illerimizde bu unvan ile anılmıştır. Anadolu'da bulunan Niğde ilimiz Osmanlı Dönemi'nde “Darü'l pehlivaniye” olarak bilinmiştir.⁹ Osmanlı Dönemi'nde de ata sporu güreşe oldukça fazla ilgi verilmiştir. Orhan Gazi Dönemi'nde güreş tekkeleri açılmış ve güreş sporu diğer sporlardan ayrı tutularak güreş sporuyla uğraşanlar sanatkârlar grubunda yer almışlardır. Birçok padişah güreş sporunu desteklemiş hatta bizzat Sultan Abdülaziz güreş müsabakalarına katılmış ve güreş yapmıştır. Ayrıca bazı padişahlar kendi himayesinde güreş müsabakaları düzenlemiş ve bu güreşler de “huzur güreşleri” adıyla anılmıştır.⁵ Türk toplumlarının Orta Asya'dan bugüne kadar yüzyıllardır güreşle ilgilenmesi yörelere göre farklı güreş türlerini de ortaya çıkarmıştır. Ege ve Trakya yörelerinde yapılan yağlı güreş, günümüzde Hatay ve Kahramanmaraş civarında yapılan Aba güreşi (ismini giyilen kıyafetten almaktadır). Kırım Türkleri arasında bilinen Anadolu'da unutulmuş bir güreş şekli

olan Tatar güreşi ve Mersin, Adana, Kahramanmaraş yörelerinde yapılan karakucak güreşi bilenen bazı güreş çeşitleridir.⁷

Tutum; organize olmuş, duygu, inanç ve davranış eğilimleridir. Bireyin belirli bir şeye (kişi, yer, eşya vb.) yönelik olumlu ya da olumsuz duygu derecesi, çevresindeki bir konuya karşı sahip olduğu bir tepki ön eğilimi aslında tutumdur.¹⁰

ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu çalışmada, farklı illerde ikamet eden ve hayatında hiç spor yapmamış bireylerin güreş sporuna karşı duygularını ve düşüncelerini incelemek hedeflenmiştir. Bu çalışmada, şu sorulara cevap aranmıştır,

1. Toplumun güreş sporuna bakışında cinsiyet durumlarına göre anlamlı bir farklılık var mıdır?

2. Mesleki farklılıklar güreş sporuna bakışı etkiliyor mu?

GEREÇ VE YÖNTEMLER

ARAŞTIRMANIN TÜRÜ

Araştırmada, Güreş Sporuna Yönelik Guttman Tutum Ölçeği (Gutmann Attitudes Scale, 1967) ve araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu kullanılmıştır.¹¹ Araştırma spordan uzak bireyler (sedanter) üzerine uygulanmıştır.

ARAŞTIRMA MODELİ

Araştırma, tarama modeline göre düzenlenmiştir ve spordan uzak bireylerin görüşleri alınarak hazırlanmıştır. Araştırmada veri toplama yöntemlerinden çevrim içi anket yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada gönüllü katılım esas alınmıştır. Araştırma, Helsinki Deklarasyonu prensiplerine uygun olarak yapılmıştır ancak anket çalışması olması nedeniyle etik rapor alınmamıştır.

ARAŞTIRMA GRUBU

Araştırma grubunu, spordan uzak kalmış bireyler oluşturmaktadır. Veri toplama amacıyla belirli bir coğrafi bölge, cinsiyet ve kilo belirlemeksizin memur, çiftçi, askerî personel ve esnaf mesleğiyle ilgilenen 143 bireye ulaşılmış ve bu bireylere çevrim içi anket uygulanmıştır. 18 yaşından küçük bireylerin görüşleri alınmamıştır.

TABLO 1: Araştırmaya katılan bireylerin kişisel özelliklerinin frekans ve yüzde dağılımı şeklinde gösterimi.

Değişken	Gruplar	n	%
Cinsiyet	Erkek	81	56,64
	Kadın	62	43,35
Yaş	19-25	40	27,97
	26-35	48	33,56
	36-45	32	22,37
	46-65	21	14,68
	66+	2	1,39
Meslek	Memur	51	35,57
	Çiftçi	22	15,38
	Esnaf	14	9,76
	Askerî personel	56	39,16
Eğitim durumu	İlkokul	8	5,59
	Ortaokul	13	9,09
	Lise	63	44,05
	Lisans	46	32,16
	Yüksek lisans	8	5,59
	Doktora	5	3,49
	Toplam	143	%100

Tablo 1’de araştırmaya katılan bireylerin demografik özellikleri hakkında bilgi verilmiştir. Ayrıca frekans ve yüzde dağılımı şeklinde gösterilmiştir.

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılan bireylerin cinsiyet durumları, yaş grupları, meslekleri ve eğitim durumları frekans ve yüzde dağılımı şeklinde gösterilmiştir. Bireylere cinsiyet durumlarına göre baktığımızda 81 (%56,64) erkek, 62 (%43,35) kadın katılımcının araştırmada yer aldığına ulaşabiliriz. Yaş gruplarına göre baktığımızda ise 19-25 yaş 40 (%27,97) birey, 26-35 yaş 48 (33,56) birey, 36-45 yaş 32 (%22,37) birey, 46-65 yaş 21 (%14,68) birey ve 65+ yaş ise 2 (%1,39) birey araştırmaya katılmıştır. Katılımcıları meslek gruplarına göre incelediğimizde ise 51 (%35,66) memur, 22 (%15,38) çiftçi, 14 (%9,79) esnaf ve 56 askerî personel (%39,16) yer almaktadır. Araştırmaya katılanların eğitim durumları incelendiğinde ise 8 (%5,59) ilkokul, 13 (%9,09) ortaokul, 63 (%44,05) lise, 46 (%32,16) lisans, 8 (%5,59) yüksek lisans ve 5 (%3,49) doktora mezunu birey yer almaktadır.

VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Bu çalışmada, Bardakçı ve Caz tarafından geliştirilen Güreş Sporuna Yönelik Guttman Tutum

Ölçeği (1967) ve araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu kullanılmıştır.¹¹ Guttman ölçeği tek bir konuya karşı, birey tutumu ile ilişkili ifadelerden oluşur. Guttman ölçeği tek boyutlu bir ölçektir.¹² Bu ölçeği geliştirmenin 2 özelliği vardır: Birincisi, konuya karşı tutumla ilgili olarak yüksek olumlu hisleri gösteren ifadelerden oluşmasıdır. Bu fark Guttman ölçeğini Likert ölçeğinden ayırır. İkincisi ise her ifadenin ima ettiği şeyin ve daha az olumlunun onaylanmasıdır. Guttman ölçeğinin diğer tutum ölçeklerinden en belirgin farklılığı, ortaya koyduğu skalogram modeli (birikimli model) sayesinde belli sorulara verilen cevaplardan yola çıkarak diğer sorulara verilen cevapları tahmin edebilme olanağı sağlamasıdır. Guttman ölçeğinin taslak formunun 10-12 maddeden, nihai formunun ise 4-6 maddeden oluşması önerilmektedir. Çalışma kapsamında 10 maddeden oluşan taslak hâlindeki Güreşe Yönelik Guttman Tutum Ölçeği, 60 kişilik bir örnekleme uygulanmıştır. Bireylerin ifadelere verdikleri cevaplar “katılıyorum=1” ve “katılmıyorum=0” biçiminde 2 kategorili olarak puanlanmıştır.

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmaya katılan bireylerin cinsiyeti, yaş grubu, mesleği ve eğitim seviyesini belirlemeye dönük sorulardan oluşmuştur.

VERİLERİN ANALİZİ

Verileri analiz ederken IBM SPSS 24.0 (ABD) programı kullanılmıştır. Cinsiyet değişkenlerine göre yapılan karşılaştırmada t-testi mesleki değişkenlere ilişkin karşılaştırmalarda ise ANOVA testi kullanılmıştır. Yapılan testlerde anlamlılık düzeyi ($p<0,05$) olarak hesaplanmıştır.

BULGULAR

Araştırma bulguları, spora uzak bireylerin ankete verdiği cevapların tasnif edilmesi sonucu oluşmuştur. Ankette bireylere güreş sporuna yönelik duyu ve düşünceleri sorulmuş bireylerin sorulara verdiği cevaplar cinsiyet durumlarına göre t-testi ile karşılaştırılmış ve Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2 incelendiğinde, katılımcıların cinsiyet durumlarına göre güreş sporuna karşı duyu ve dü-

TABLO 2: Araştırmaya katılan bireylerin cinsiyet durumlarına göre güreş sporuna duyu ve düşüncelerinin karşılaştırılması.

	Cinsiyet	n	X	SS	df	p değeri
Güreş sporunu çok severim	Erkek	81	1,1235	0,33101	141	0,000*
	Kadın	62	1,3871	0,49106	101	
Güreş sporu çok zevklidir	Erkek	81	1,1235	0,33101	141	0,000*
	Kadın	62	1,3871	0,49106	101	
Güreşten hiç hoşlanmam	Erkek	81	1,8519	0,35746	141	0,000*
	Kadın	62	1,5806	0,49748	106	
Güreş benim için bir tutkudur	Erkek	81	1,2469	0,43390	141	0,001*
	Kadın	62	1,3871	0,49106	122	
Güreşten nefret ederim	Erkek	81	1,8519	0,35746	141	0,000*
	Kadın	62	1,6935	0,46478	111	
Güreş sporu çok eğlencelidir	Erkek	81	1,2346	0,42637	141	0,003*
	Kadın	62	1,3548	0,48237	122	
Güreşe ilgi duymuyorum	Erkek	81	1,7531	0,43390	141	0,001*
	Kadın	62	1,6129	0,49106	122	
Güreş izlerken sıkılıyorum	Erkek	81	1,8025	0,40062	141	0,000*
	Kadın	62	1,6129	0,49106	116	
Güreş sporu çok önemlidir	Erkek	81	1,1235	0,33101	141	0,075
	Kadın	62	1,1774	0,38514	120	
Güreş sporunu gereksiz buluyorum	Erkek	81	1,8765	0,33101	141	0,075
	Kadın	62	1,8226	0,38514	120	

* $p<0,05$. SS: Standart sapma.

şüncelerini yansıtan sorulara verdikleri cevaplar görülmektedir. Katılımcıların sorulara verdikleri cevaplara baktığımızda ilk 8 soruda cinsiyet durumlarına göre anlamlı bir farklılık görülürken son 2 seçenekte bulunan “güreş sporu çok önemlidir” ve “güreş sporunu gereksiz buluyorum” sorularına ver-

dikleri cevaplarda cinsiyet durumlarına göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

Tablo 3 incelediğinde, araştırmaya katılan bireylerin mesleki durumlarına göre güreş sporuna karşı duygu ve düşünceleri karşılaştırılmıştır. Memur, çiftçi, esnaf ve askerî personel sınıfından olan birey-

TABLO 3: Araştırmaya katılan bireylerin mesleki durumlarına göre karşılaştırılması.

	Meslek	n	X	SS	p değeri
Güreş sporunu çok severim	Memur	51	0,05000	0,09176	0,473
	Çiftçi	22	0,10085	0,10757	
	Esnaf	14	0,04316	0,09086	
	Askerî personel	56	0,10769	0,10345	
Güreş sporu çok zevklidir	Memur	51	0,05000	0,09576	0,473
	Çiftçi	22	0,10185	0,10657	
	Esnaf	14	0,04416	0,11856	
	Askerî personel	56	0,10769	0,10345	
Güreşten hiç hoşlanmam	Memur	51	0,07200	0,09553	0,648
	Çiftçi	22	0,00926	0,11199	
	Esnaf	14	0,06595	0,12345	
	Askerî personel	56	0,12769	0,10875	
Güreş benim için bir tutkudur	Memur	51	0,04000	0,09828	0,229
	Çiftçi	22	0,214381	0,11422	
	Esnaf	14	0,00712	0,12701	
	Askerî personel	56	0,16769	0,11188	
Güreşten nefret ederim	Memur	51	0,17000	0,08619	0,325
	Çiftçi	22	0,27693	0,10020	
	Esnaf	14	0,15670	0,12164	
	Askerî personel	56	0,05077	0,09824	
Güreş sporu çok eğlencelidir	Memur	51	0,11500	0,12190	0,225
	Çiftçi	22	0,31389	0,11350	
	Esnaf	14	0,08120	0,09311	
	Askerî personel	56	0,12769	0,10627	
Güreşe ilgi duymuyorum	Memur	51	0,01100	0,098729	0,456
	Çiftçi	22	0,09074	0,11441	
	Esnaf	14	0,06595	0,12732	
	Askerî personel	56	0,16769	0,11203	
Güreş izlerken sıkılıyorum	Memur	51	0,14000	0,09505	0,211
	Çiftçi	22	0,21481	0,11261	
	Esnaf	14	0,04558	0,13312	
	Askerî personel	56	0,02923	0,10824	
Güreş sporu çok önemlidir	Memur	51	0,22000	0,07293	0,311
	Çiftçi	22	0,25296	0,08563	
	Esnaf	14	0,11681	0,07293	
	Askerî personel	56	0,07485	0,08312	
Güreş sporunu gereksiz buluyorum	Memur	51	0,18500	0,07353	0,265
	Çiftçi	22	0,23696	0,08722	
	Esnaf	14	0,19400	0,09412	
	Askerî personel	56	0,11231	0,08370	

SS: Standart sapma.

lerin güreş sporuna karşı duygu ve düşünceleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

TARTIŞMA

Araştırmaya 81 erkek 62 kadın toplamda 143 kişi katılım sağlamıştır. Yapılan incelemede, katılımcıların cinsiyet durumuna göre yapılan karşılaştırmada “güreş sporu çok önemlidir” ve “güreş sporunu gereksiz buluyorum” maddelerine verdikleri cevaplarda “güreş sporu çok önemlidir” yönünde anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Yine cinsiyet durumlarına göre baktığımızda katılımcıların diğer maddelere verdikleri cevaplarda anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Katılımcıların mesleki durumlarına göre yapılan araştırmada ise farklı meslekleri yapan bireylerin güreş sporuna yönelik duygu ve düşüncelerinde anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Bu araştırmaya yakın konularda literatür taraması yapıldığında; Fişne ve ark. (2017) tarafından yapılan çalışmada, güreş sporunun ata sporumuz olduğu bilinmesine rağmen toplumun güreş sporuna karşı tutumunun olumlu yönde olmadığı tespit edilmiştir.¹³ Fakat başka bir literatür taramasında ise araştırmaya katılan bireylerin güreş sporuna karşı ilgisi yüksek tespit edilmiştir ($p<0,05$). Yamaner ve Baykan, erkek ve kadın bireyler arasında yapılan karşılaştırmada, bu çalışmanın aksine anlamlı bir farklılık tespit etmişlerdir. Erkek bireylerin kadın bireylere kıyasla güreş sporuna ilgisini yüksek bulmuşlardır.¹⁴ Güreşe karşı ilginin olmadığı ve toplumda güreş kelimesini yazmayı daha bilmeyen kişilerin olduğu, çocuklarını dahi güreşe kesinlikle göndermek istemeyen aileler bulunduğu ifade edilmiştir. Elde edilen bulgular ata sporumuz olarak görülmesine rağmen güreş sporuna yönelik toplumsal ilginin düşük olduğunu göstermektedir. Uluslararası literatürdeki benzer çalışmalar da başka toplumlarda da geleneksel sporlara yönelik ilginin azaldığını göstermektedir.¹³ Türkiye’de geleneksel spor dallarına aktif katılanlar, modern spora katılanlar ile kıyaslandığında, oransal olarak oldukça az olduğu görülmektedir. Bu bağlamda geleneksel sporlara ilginin geçmiş oranla giderek azaldığı söylenebilir. Örneğin Kahramanmaraş’ta 1999 yılında yapılan bir çalışmada, “şalvar güreşi” yöre halkının birinci spor tercihi iken, güreş sporumuzla ilgili bu olumsuzluklar akıllara;

futbolu dünyada ve ülkemizde bir sanayi haline getiren ve basının ilgisini modern sporların üzerine çeken etkenin ne olduğu ve Güreş sporumuza verilen önemin ve değer azalmasının sebebinin ne olduğu gibi bir takım soruları getirmektedir.¹⁵ Ailelerin çocuklarını spora yönlendirirken, ülkemizin sosyolojik ve ekonomik yapısının değişmesiyle birlikte dünyada ve ülkemizde daha çok tercih edilen spor branşlarını seçtikleri görülmektedir. Aileler sporun çocuk üzerindeki fiziksel, zihinsel, sosyolojik ve psikolojik faydalarının farkına vardıkça çocukların küçük yaşlardan itibaren daha çok sportif faaliyetlere yönlendirmektedirler. Çocukları spora yönlendirirken seçilen spor branşı ile çocukların maksimum düzeyde hareket etmesinin sağlanması, onların kondisyonel özelliklerini geliştirilmesi, spor alanının ve malzemelerinin rahatlıkla bulunabilmesine dikkat edilmelidir.¹⁶

SONUÇ

Bu çalışmayla ilgili olarak literatür taraması yaptığımızda yeteri kadar çalışma yapılmadığını görüyoruz. Güreş sporu Türklerin ata sporu olmasından dolayı bu konuda yapılan çalışmaların sayısı artırılmalıdır. Yaptığımız çalışmanın sonucunda ise toplum içerisinde güreş sporuna ilginin oldukça düşük olduğu ve güreş konusunda toplumun güreş sporuna uzak durdukları tespit edilmiştir. Katılımcıların güreşi ata sporu ve Türk milletinin en önemli sporu olarak görmelerine rağmen televizyonda güreş programlarının daha çok olması yönünde görüş bildirmemeleridir. Burada katılımcıların çoğunlukla güreşe ilgili olmadıkları (%66,1) göz önüne alınırsa, bu durumun televizyonda da güreşin daha fazla yer alma isteklerini olumsuz etkilediği düşünülebilir. Bu çerçevede, Türk medyasındaki önemli olumsuzluklardan biri futbol üzerinde yoğunlaşmasıdır. Yapılan çalışmaların birçoğu da gazete ve televizyonların futbola ortalama %85 oranında yer ayırdığını göstermektedir.¹⁷ Koçyiğit’in yaptığı bir çalışmada güreşe daha çok ekonomik yönden düşük, mesleki ve eğitim düzeyi olarak da alt tabakada yer alan ailelerden ilginin olduğu tespit edilmiştir. Dindar ve ark. (2011) aynı zamanda toplumumuzun geçirmekte olduğu toplumsal, ekonomik ve kültürel değişim sonucuna bağlı olarak güreşin üst ve orta tabakanın tercihinin dışında kaldığı vurgulanmıştır.¹⁸ Koçyiğit’in (1997) yaptığı bir çalışmada güreşe daha

çok ekonomik yönden düşük, mesleki ve eğitim düzeyi olarak da alt tabakada yer alan ailelerden ilginin olduğu tespit edilmiştir. Aynı zamanda toplumumuzun geçirmekte olduğu toplumsal, ekonomik ve kültürel değişim sonucuna bağlı olarak güreşin üst ve orta tabakanın tercihinin dışında kaldığı vurgulanmıştır.¹⁹ Güreş sporuna yapılan yatırımlar artırılmalı topluma ata sporu güreş tanıtılmalıdır. Güreşe yönelik teşvikler sağlanmalıdır. Bu kapsamda; Türk toplumu ile güreş sporu arasındaki geleneksel ve tarihsel bağlar düşünüldüğünde, güreşin sadece bir spor faaliyeti olarak değil, geleneksel, kültürel ve tarihsel boyutlarıyla da değerlendirilip tanıtım ve faaliyet açısından zenginleştirilmesi gerekmektedir. Yine okullarda güreş sporunun müfredat programına alınabilmesi için gerekli düzenlemelerin yapılması ve güreşi tanıtıcı yayın organlarının çoğaltılması önem arz etmektedir.

Finansal Kaynak

Bu çalışma sırasında, yapılan araştırma konusu ile ilgili doğrudan bağlantısı bulunan herhangi bir ilaç firmasından, tıbbi alet, gereç ve malzeme sağlayan ve/veya üreten bir firma veya herhangi bir ticari firmadan, çalışmanın değerlendirme sürecinde, çalışma ile ilgili verilecek kararı olumsuz etkileyebilecek maddi ve/veya manevi herhangi bir destek alınmamıştır.

Çıkar Çatışması

Bu çalışma ile ilgili olarak yazarların ve/veya aile bireylerinin çıkar çatışması potansiyeli olabilecek bilimsel ve tıbbi komite üyeliği veya üyeleri ile ilişkisi, danışmanlık, bilirkişilik, herhangi bir firmada çalışma durumu, hissedarlık ve benzer durumları yoktur.

Yazar Katkıları

Bu çalışma hazırlanırken tüm yazarlar eşit katkı sağlamıştır.

KAYNAKLAR

1. Fişek K. Devlet Politikası ve Toplumsal Yapısıyla İlişkileri Açısından Dünyada ve Türkiye'de Spor Yönetimi. 2. Baskı. Ankara: Bağırğan Yayınevi; 1998
2. Zorba E. Yaşam Boyu Spor. 2. Baskı. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık; 2006. p.14.
3. Karaca A. Fiziksel aktivite değerlendirme anketi'nin (FADA) üniversite öğrencileri üzerinde güvenilirlik ve geçerlik çalışması [The reliability and the validity of the physical activity assessment questionnaire (PAAQ) on university students]. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 2007;12(3):3-10. [Link]
4. Demircan A. Tarih üzerine bazı düşünceler [Some remarks on history]. Milet ve Nihal. 2007;4(3):69-89. [Link]
5. Yiğit A. Osmanlı Padişahlarının İhsanına Mazhar Huzur Güreşleri. Türk Halklarının Geleneksel Spor Oyunları Uluslararası Sempozyum Bildirileri Kitabı. Bişkek; 2015. p.181-95.
6. Arıpınar E. Türk güreşinin tarihi. Rado Ş, Öztuna Y, editörler. Hayat Tarih Mecmuası. Cilt 1. İstanbul: Hayat Yayınları; 1966. p.68-74.
7. Güven Ö. Türklerde Spor Kültürü. 1. Baskı. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basım Evi; 1992.
8. Türkmen M, Demirhan B. Osmanlı güreş tekkeleri ve fonksiyonelliği. Türk Halklarının Geleneksel Spor Oyunları, Kongre Dizisi, 20-22 Kasım, 2015. Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi Bişkek-Kırgızistan: 2015. p.62-73. [Crossref] [PubMed]
9. Toros K. Türkiye Cumhuriyeti Spor Tarihi. Ankara: 2015.
10. Uhlner LM. The Use of the Guttman Scale in Development of a Family Orientation Index for Small-to-Medium-Sized Firms. Family Business Review. 2005;18(1):41-56. [Crossref]
11. Bardakçı S, Caz Ç. Güreş Sporuna Yönelik Guttman Tutum Ölçeği Geliştirilmesi. 2018;3:889-92. [Link]
12. Guttman L. "A basis for scaling qualitative data". In: Fishbein M, ed. Readings in Attitude Theory and Measurement (1967: 96-107). New York: John Wiley and Sons, (Reprinted from American Sociological Review) 1944 (9):139-50. [Crossref]
13. Fişne M, Bardakçı S, Karagöz Y. Ata sporumuz güreşe yönelik günümüzdeki toplumsal bakışın değerlendirilmesi [Evaluation of the current social perspective towards our ancestors' sport wrestling]. CBU Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 2017;12(1):28-42. [Link]
14. Yamaner F, Baykan E. Üniversite öğrencilerinin güreş branşına yönelik tutumlarının incelenmesi [Investigation of university students' attitudes towards wrestling branch]. Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi. 2020;1(2):38-46. [Link]
15. Bayraktar G, Tozoğlu E. Güreş Sporuna Küreselleşme Sürecinin Etkileri. Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2015;1(2):71-92. Retrieved from [Link]
16. Karahüseyinoğlu MF. Geleneksel spora yönelme isteğinde cinsiyet faktörü [The factor of gender directed towards traditional sport]. e-Journal of New World Sciences Academy Health Sciences. 2008;3(4):159-67. [Link]
17. Erol S. Badminton Sporunu Tanıyalım Badminton Spor Dalının Özellikleri. 1. Baskı. ISBN: 978-620-0-21897-1. Moldova: Lap LAMPERT Academic Publishing; 2022.
18. Dindar MD, Toksöz İ, Taşkın C, Uluçam E. Sosyal değişim sürecinde Türkiye'de toplumun güreş sporuna olan ilgi, bilgi ve değer yargılarının belirlenmesi [Determining community interest, knowledge and value judgment of wrestling in the process of social change in Turkey]. Sport Sciences. 2011;6(3):193-205. [Link]
19. Koçyiğit F. Toplumsal Yapının Çocuklarda Sportif Branş Seçme Üzerine Etkisi. Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri II. Ulusal Kongresi Bildirileri. Ankara. 1997. p.433-9.